

hinsides Storebelt vil Kjøbet af de fjællandske Baner have for Staten.

Bagger: Saaledes som det Lovforslag, vi her forhandle, blev forelagt i Landstinget af den høitærede Indenrigsminister ved Samlingens Begyndelse, tiltalte det mig særdeles meget, baade fordi man i dette Lovforslag i det Væsentlige gjenfandt de samme Principer med Hensyn til Jernbanebygning overhoved og med Hensyn til Størrelsen af Tilskudet fra Kommunerne og Udbredelsesmaaden af dette Tilskud, som indeholdtes i den Betænkning, der blev afgiven af dette Things Udvalg i forrige Samling, og hvori navnlig Flertallet, hvortil jeg havde den Ære at høre, havde udtalt sig meget udførlig om fremtidige Jernbanebygninger her i Landet, idet vi havde opstillet flere Sovedassnit af nye Baneanlæg, og tillige af Hensyn til, at Ministeriet for de enkelte Liniers Vedkommende, derunder ogsaa den mig magtpaaliggende Struer-Lihsted Jernbane — den vestlige Statsbanes naturlige Forlængelse mod Nord — i det Væsentlige havde holdt sig til, hvad der fra vor Side var blevet foreslaaet i forreste Række. Ministeriets Lovforslag er imidlertid i Landstinget undergaaet meget betydelige Forandringer, og det Forandringer, til hvilke jeg ligesom flere ærede Talere paa denne Side maa forholde mig i det Mindste noget tvivlende, idet jeg her navnlig sigter til det, som er Pointet i de i Landstinget i Lovforslaget foretagne Forandringer, nemlig det overordentlig lette Banebygningsystem, som er stillet i Udsigt. I denne Henseende kan jeg imidlertid for en stor Del henholde mig til, hvad der er kommet frem fra andre ærede Talere fra denne Side af Salen, og jeg skal for mit Vedkommende blot udtale, at jeg ligesom de fleste af disse ærede Talere mene, at der ganske vist kan være god Grund til i Fremtiden at komme ind paa et System omtrent som det, der nu foreligger vedtaget i Lovforslaget, men at jeg rigtignok mener, at for alle de Baners Vedkommende, som ere omhandlede i dette Lovforslag, vilde det vistnok have været korrektere at holde sig til den i de senere Aar fulgte Banebygning, saaledes som ogsaa af den høitærede Minister foreslaaet, og jeg frembærer navnlig for disse Baner det efter min Mening noget farlige ved Bestemmelsen i § 3 om i Reglen at lade Bevogtning af Beoverførler samt Banens Indhegning og Anbringelse af Led bortfalde, og tillige af stor Betydning de med Omladningerne fra Waggonerne forbundne Ulemper. Denne Omladning burde helst undgaaes, hvis dette paa nogen Maade er muligt. Jeg skal imidlertid, da jeg som sagt i Meget kan henholde mig til, hvad der er fremkommet fra anden Side og af Hensyn til den stærkt fremrykkede Tid, i denne Henseende ikke udtale mig videre. Jeg kunde ønske endnu at gjøre et Par Bemærkninger

med Hensyn til Størrelsen af og den Maade, hvorpaa Tilskudet fra Kommunerne er foreslaaet, idet det forekommer mig, at Tilskud et, som det nu er vedtaget, efter at Landstingsudvalget har behandlet Sagen, og Landstinget derefter har ændret Lovforslaget, er altfor stort i Forhold til, hvad der ydes fra Statens Side. Det vil erindres, at efter Loven af 23de Mai 1873 ydede Staten til de private Jernbaneanlæg, hvorom den Gang var Tale, kun 80.000 Kr. pr. Mil, — uagtet disse Anlæg vare mindre lette og kostbarere, — hvilke Penge vel at mærke ikke tabtes for Staten; men det var stillet i Udsigt, at de senere kunde komme til at afgive Indtægt for Staten som Aktioner. Jeg glemmer ikke Udgifterne til Expropriationen efter Lovens § 3; men hvad de kontante Penge angaar, var Tilskudet fra Statens Side kun 80.000 Kr. Nu ville derimod efter dette Forslag de fleste Kommuner — med Undtagelse nemlig af dem, der berøres af Herning-Ejersø Banen — komme til at betale omtrent 90.000 Kr. pr. Banemil, hvilke Penge i det Hele ere tabte, det vil sige for saa vidt tabte, som de ikke kunne tilbage igjen, medens de naturligvis ikke paa den Maade kunne siges at være tabte, at jo det paagældende Anlæg kommer den vedkommende Egn til Gode; men umiddelbart ville Pengene ikke kunne vende tilbage til Kommunerne, som jo ved større Baneanlæg blive stærkt bebyrdede, saaledes som Tilfellet vil blive for Lihsted Amt. Da jo tillige det lettere System, som er indført, medfører betydelig billigere Anlægsomkostninger for Staten, forekommer det mig som sagt, at det kommunale Tilskud, der forlanges i § 5, nemlig en Trediedel af Udgifterne, er altfor stort i Forhold til, hvad der ydes fra Statens Side, ligesom jeg ogsaa med Hensyn til den Maade, hvorpaa Tilskudet er søgt tilveiebragt, maa gjøre opmærksom paa, at jeg frygter for, at de Overenskomster mellem Amts- og Kjøbstadkommunerne, hvorom der tales i Slutningen af 2det Stykke af § 2, vistnok stundom med Vanskelighed ville komme til Stede og neppe er en saa heldig Maade som den, hvorpaa Forholdet var søgt ordnet i vort Forslag i Fjor i den afgivne Betænkning, og derefter tildeels i Indenrigsministerens Forslag i Aar, nemlig mere bestemte Regler, idet jeg frygter for, at Anlæg, som ere nyttige, kunde komme til at strande paa en vis, om jeg saa maa sige, Stædighed fra en ganske enkelt af de Parter, som maatte siges at være interesserede i Sagen. Men uagtet disse Indvendinger, jeg tror at kunne gjøre, og hvortil endnu kommer, at jeg vilde foretrække et længere Tidsrum, f. Ex. 20 Aar, til den afdragsvise Er læggelse af Kommunerens Andel i Udgifterne, tror jeg alligevel, at Sovedassniten er en anden, den nemlig, som ligeledes er bleven fremhævet, at Veagten maa lægges paa at faae i den nærmeste Fremtid en Udvikling af vort Jernbanevæsen, og naar det er Sovedsagen,